

<https://www.haaretz.co.il/gallery/>

גלעד מלצר לעקוב

22 באוקטובר 2025

בשנתיים שחלפו מאז טבח 7 באוקטובר הופנתה תשומת הלב בעיקר לחבל הארץ הדק והארור השוכן כמה קילומטרים מערבה מהיישובים שאליהם פלשו באותה שבת. אף שעשרות אלפי ישראלים התגייסו ללחום ברצועת עזה, התיעוד החזותי של מה שקרה שם לא הוצג לציבור בארץ. צה"ל ומדינת ישראל הטילו לא רק מצור פיזי על הנעשה בעזה, אלא גם איסור על צילום, שידור והקלטה של גופי תקשורת זרים. כשנכנסו צוותי תקשורת ישראלים, הם לוו על ידי נציגי הצבא, ודיברו ושידרו רק מה שהורשו להראות.

בעקבות חתימת הסכם הפסקת הלחימה, חילופי החטופים והשבויים ובעיקר נסיגת כוחות צה"ל, נשמעים חששות מכך שעכשיו כשתיכנס התקשורת, צפוי שיטפון של תצלומים, סרטונים והקלטות שינציח את מה שקרה שם. ברחבי העולם הצונאמי הזה בעיצומו כבר יותר משנה. את המראות של מוות, חורבן וביזה לא ניתן להחביא. אפשר להמשיך לייבב, במקרים מעטים גם בצדק, על אנטישמיות, אבל אי אפשר להכחיש את ממדי הברוטליות שהשיתה התגובה הישראלית על עזה ותושביה.

"חורבות עזה", נובמבר 2024 צילום: אוהד מטלון

• "הד פעולה": כשצילום ופיסול נהפכים למקשה אחת | חשיפה

בשביל רובנו, הכי קרוב שאפשר היה לראות מה קורה בעזה בשנתיים שחלפו היה מגבעות החול שמקיפות את הרצועה. ממרחק של כמה קילומטרים פחות או יותר בטוחים, עם עדשות מתאימות, אפשר לראות משהו מההרס הטוטאלי. זה בדיוק מה שעשה אוהד מטלון שבעבודה המרכזית בתערוכה "הסתר לב" מציג פנורמה ארוכה וצרה, המורכבת מעשרות תצלומים שצילם מאז 7 באוקטובר, בקו ישיר לעבר אזורים שונים של עזה. למעשה, הוצגו ארבע פנורמות קולאז'. הראשונה צולמה במרץ 2024, השנייה באוקטובר, והשלישית בנובמבר אותה שנה. בימים אלה, השבוע האחרון של התערוכה, מוצגת הפנורמה הרביעית שצולמה בסתיו 2024.

"חורבות עזה", מרץ 2024 צילום: אוהד מטלון

פנורמות "חורבות עזה" ממשיכות כמה מסורות. בראש ובראשונה זו של צילום פנורמי שרובה תצלומים של גזרה רחבה של נופים ראשיתה כבר ב-1851, כמה שנים אחר המצאת הצילום. רצועות אופקיות ארוכות של מרחבי טבע, רכסי הרים וגם של ערים, חוברו מכמה לוחות צילום והציגו הרבה יותר ממה שהעין יכולה לתפוס בלי לסובב את הצוואר. ציורים פנורמיים, לעומת זאת, ציירו או נחרטו כבר ביוון העתיקה ואפילו על קירות בפירמידות במצריים, ובהם נפרסים לאורך רצועות ארוכות נרטיבים של מסעות, מסחר, טקסים, וכמובן מלחמות וכיבושים. בשנות ה-60 של המאה ה-19, בזמן מלחמת האזרחים האמריקאית, הופיעו תצלומי המלחמה הפנורמיים הראשונים, ובהם נראו או הקווים הארוכים של הגייסות והביצורים, או — לענייננו — ממדי ההרס, בעיקר בערי הדרום.

הפנורמה שתלויה לאורך כל הקיר מציגה תעתוע. מציאות שאינה קיימת, שהרי מדובר בצלם־גזר־הדבק ענק, אבל החלקים של מה שצולם, נגזר וחובר קיימים. ההרס שם מההתחלה, וממשיך

הפנורמה שתלויה לאורך כל הקיר מציגה תעתוע. מציאות שאינה קיימת, שהרי מדובר בצלם־גזר־הדבק ענק, אבל החלקים של מה שצולם, נגזר וחובר קיימים. הואיל ומטלון תמיד צילם לעבר אותו כיוון, ממזרח, או צפון מזרח, למערב, שלוש הגרסאות די דומות. בחזית של כולן אזור החיץ שבין הצלם, או אנו המתבוננים, לבין עזה. השדות שנהפכו לאזורי התכנסות של הצבא, אחריהם רצועה ארוכה של אזור אורבני הרוס, ומעליהם שמים. בעבודה המוקדמת נראה טנק, כמו צעצוע קטן, כשקנהו מופנה לעבר עזה. בזו של נובמבר מעונן. ההרס שם מההתחלה, וממשיך.

"חורבות עזה", אוקטובר 2024 צילום: אוהד מטלון

הבחירה של מטלון להפנות מבט אל מעבר לגדר אמיצה, גם אם לא מזהים משהו קונקרטי. להיפך, רואים את המאמץ לשמור על ערפול בנוגע לממדי ההרס וההרג. התצלומים דומים לאלה שצולמו בערי אירופה בזמן ואחרי שתי מלחמות העולם, ואינם משהו שהרשתות החברתיות יצנזרו. אבל הם רומזים: שם מאחורי ובתוך ומתחת להריסות, שם הזוועה.

מתוך עבודת הווידאו "עזה מנשיה", 2024-2025 צילום: אוהד מטלון

עבודת הווידאו הקצרה "עזה מנשיה" היא אחת התגובות הוויזואליות החריפות לסכסוך המדמם. מטלון הצליב וחיבר בין תצלומי ההרס בעזה לבין תצלומי ארכיון של שכונת מנשיה על גבול יפו־תל אביב, שמבניה הוחרבו, תושביה גורשו, ועל חורבותיה הוקם גן צ'רלס קלור. "מתי בכלל התחילה המלחמה האינסופית?" שואלת האוצרת לאה אביר. השאלה תמיד מרתיחה את אלה שמיד זועקים "אתה מצדיק את 7 באוקטובר, תומך חמאס!". אז זהו, שלא. אין הצדקה ל-7 באוקטובר. אבל הסכסוך על הארץ לא החל באותה שבת והעבודה מראה שחורבן עזה אינו מנותק מהיסטוריה של חורבן וגירוש.

לצד הווידאו והפנורמה תלויים שלושה תצלומים קטנים, מופשטים לגמרי. בסקנוגרמות, סריקות של פוטוגרמות, שהן בעצמן תצלומים אנלוגיים שנוצרים מחשיפה ישירה של נייר צילום, נראים כתמים שחורים ולבנים חסרי צורה. העין, התודעה, הזיכרונות והתחושות שלנו הם שיוצקים בהם משמעות, או שאנחנו בוחרים לוותר. אין פה כלום. בלי ליפול למהמורות הפלקטי והדוגמטי, התערוכה הקטנה היא תזכורת שאת המציאות לא ניתן להסתיר.

אוהד מטלון — "הסתר לב". אוצרת: לאה אביר. לחם ושושנים, שביל המרץ 3, תל אביב. חמישי 14:00-18:00, שישי ושבת 10:00-14:00. עד 30.10

Gaza Ruins, March 2024

cm x 700cm – [Link To Video image scan001](#)

Gaza Ruins, November 2024

cm x 700cm – [Link To Video image scan001](#)

Gaza Ruins, October 2025

100cm x 1250cm – [Link to Video image scan](#)

[Link To Gaza - Manshiya Video work - 35 seconds](#)